

ZENGİNLİĞİN ANAHTARI KADINLARDA

1921 yılından bu yana 'Dünya Kadınlar Günü'ne özel olarak kutlanan 8 Mart tarihinde Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği de önemli bir etkinliğe ev sahipliği yaptı. Türkiye Girişimci Kadın Buluşması etkinliğinde konuşan TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu "Eğer zenginleşmek istiyorsak Türkiye'yi dünyanın ilk 10 ekonomisi arasına sokmayı hedefliyorsak kadınlara ihtiyacımız var. Kadınlarımızın işgücüne katılımını erkeklerin seviyesine çıkarırsak, ekonomimiz yüzde 20 daha fazla büyüyecek" dedi.

ILO verilerine göre Türkiye 2015, 2016 ve 2017 yıllarında OECD ülkeleri arasında kadınların iş gücüne katılım oranında en alt sırada yer alıyor. 2017 verilerine göre 20 milyon kadın ile 8 milyon erkeğin iş gücüne dahil olmadığı ülkemizde, 11 milyon kadın ev işleri sebebiyle iş gücü piyasasından uzak kalıyor.

Fotoğraflar: TOBB Fotoğraf Servisi ve Dünya Gazetesi Fotoğraf Arşivi

“KADINLARIN İŞ GÜCÜNE KATILIMI ARTARSA TÜRKİYE ZENGİNLEŞİR”

Türkiye Girişimci Kadın Buluşması etkinliğinde konuşan TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıkıoğlu, “Başarının cinsiyeti olmaz. Ekonominin cinsiyeti olmaz. Eğer zenginleşmek istiyorsak, Türkiye’yi dünyanın ilk 10 ekonomisi arasına sokmayı hedefliyorsak kadınlara ihtiyacımız var. Kadınlarımızın işgücüne katılımını erkeklerin seviyesine çıkarırsak, ekonomimiz yüzde 20 daha fazla büyüyecek” dedi.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) ve TESK’in ev sahipliğinde, Ticaret Bakanlığı’nın organizasyonunda Türkiye Girişimci Kadın Buluşması etkinliği düzenlendi. Etkinliğe Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın eşi Emine Erdoğan, Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan ve TESK Başkanı Bendevi Palandöken de katıldı. İstanbul Lütfi Kırdar Salonu’nda gerçekleştirilen Türkiye Girişimci Kadın Buluşması’nda konuşan TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıkıoğlu, kadın girişimcilerin ekonomi açısından önemine vurgu yaptı.

TOBB Başkanı Hisarcıkıoğlu, “Sayın Cumhurbaşkanımızın ve Hanımefendinin, kadınlar konusundaki hassasiyetlerini çok iyi biliyoruz. Sayın Emine Erdoğan Hanımefendi, kadınların olmadığı bir siyaset, ekonomi, bürokrasi eksik kalır diyerek, bize ilham veriyor. Bu güzel vizyonu için kendilerine şükranlarımızı sunuyorum. Öte yandan, ticaretin başında da bir kadın Bakanımız var.

Ticaret Bakanımız Sayın Ruhsar Pekcan aynı zamanda başarılı biri girişimci ve saygın bir iş kadını. Sayın Bakanımızla da ayrıca gurur duyuyoruz” dedi.

TOBB olarak, kadınlar olmadan hiçbir hedefe ulaşamayacaklarını ifade eden TOBB Başkanı Hisarcıkıoğlu, bu vizyonla, 2007’de Kadın Girişimciler Kurulu’nu hayata geçirdiklerini ifade etti. “Sizlerle birlikte toprağa attığımız tohum tuttu” diyen TOBB Başkanı, bugün 81 ilde 7 bine yaklaşan üyesiyle, Türkiye’nin en geniş, girişimci kadın ağı haline geldiklerini vurguladı. Bakan Pekcan’ın da bu başarıda büyük bir emeği olduğunu söyleyen TOBB Başkanı Hisarcıkıoğlu, “Kadın Girişimciler Kurulumuz’da pek çok proje onunla hayata geçti.

Sayın Bakanımızla birlikte 12 yıldır büyük bir mücadele verdik. 10 sene önce kadın girişimci sayısı sadece 75 bindi, şimdi 130 bin. Bu artışta Kadın Girişimci Kurullarımızın çok büyük payı var. Her yıl yüzlerce faaliyet gerçekleştiriyor. Dünya devletleriyle birlikte projeler üretiyorlar. Allah hepsinden razı olsun. Şimdi 81 ilde demokratik bir şekilde seçimlerini de tamamladılar. Seçilen tüm kadın girişimcilerimizi tebrik ediyor, başarılar diliyorum. Sizlerle birlikte çalışarak, yeni bir heyecanla, yeni başarı hikâyeleri yazacağız” dedi.

“Neredeyse bütün bölümlerin birincisi genç kızlar”

Türkiye’nin ilk girişimci üniversitesi TOBB ETÜ mezuniyet törenindeki tespitlerini paylaşan TOBB Başkanı Hisarcıkıoğlu, neredeyse bütün bölümlerin birincisinin genç kızlar olduğunu söyledi.

Kadınlara destek olunması halinde onların gerisini getirdiğini ifade eden TOBB Başkanı Hisarcıkıoğlu şöyle konuştu: “Biz TOBB olarak bunu hedefledik. Dünyanın önemli teknoloji şirketleriyle çalışmaya başladık. Turkcell ile birlikte dünyada da birinci seçilen Geleceği Yazan Kadınlar projesini hayat geçirdik. 18 ilde bin 359 kadına, kodlama ve iş planı hazırlama eğitimi verdik. Beş bin kadın girişimciye, Facebook ve Instagram’ı, ticaret yapmak için nasıl kullanabilecekleri öğretiyoruz. Google ile de Dijital Atölye Projesi’ni gerçekleştiriyoruz. Girişimcilerimize-Gençlerimize dijitalleşme eğitimi veriyoruz. Amaç, KOBİ’lerimize, dijital dünyada etkin bir şekilde var olmaları için yapmaları gerekenleri öğretmek. Tüm bu konularda proje üretmeye devam edeceğiz. Sayın Hanımefendi’nin destek-

leriyle, 2019'da çok daha büyük başarılar yakalayacağız. Zira ekonomiye kadın eli değmek zorunda. Zaten yapılan çalışmalar da gösteriyor ki kadınların yönettikleri işler daha başarılı oluyor. Kadınların farklı bakış açıları var. Titiz çalışıyorlar. Önsüzleri kuvvetli. Liderlik vasıfları üstün. Ekonomiye kalite kazandırıyor, anlam katıyor, coşku, heyecan, incelik ve zarafet getiriyorlar. Eğer zenginleşmek istiyorsak, Türkiye'yi dünyanın ilk 10 ekonomisi arasına sokmayı hedefliyorsak, kadınlara ihtiyacımız var. Kadınlarımızın işgücüne katılımını, erkeklerin seviyesine çıkarırsak, ekonomimiz yüzde 20 daha fazla büyüyecek. Diğer bir ifadeyle, milli gelirimiz 170 milyar dolar artacak ve 1 trilyon doları geçecek."

"En büyük engel, atölyede çalışan kadınların eşleri!"

Anadolu'nun bir köyünde kadınların el emeğini dünyaya pazarlayan bir kadın girişimci ile görüşme fırsatı bulduğunu ifade eden TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, "Başkanım, dedi. "Biz daha fazlasını yapmaya hazırız. Ama önümüzdeki en büyük

engel, atölyede çalışan kadınların eşleri! Yani kadınlar, iş hayatındaki tüm sorunlara ek olarak, bir de bizimle, yani erkeklerle mücadele etmek zorunda. Ama bunu aşmanın bir yolu var. Birlik olmak. Bir olun. Birbirinizi koruyun. Kadınlara yönelik önyargıları yıkmak öncelikle sizin elinizde" dedi.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın eşi Emine Erdoğan ise konuşmasında bugün dünyanın her zamankinden daha çok kadın gücüne ihtiyacı olduğunu belirterek, "Dünyanın karşı karşıya olduğu çevre sorunları, insani ve moral değerler krizi, hep kadınların çözüm üretebileceği konular. Dünyanın ilk 10 ekonomisinden biri olma hedefimiz de kadınlarımızın ekonomiye katılmasına bağlı. Hulasa, dünya, kadın ruhuyla yeniden tasarlanmayı bekliyor" dedi.

Emine Erdoğan, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nde, kadın gücünün bir manifestosu niteliğinde, girişimci kadınlarla birlikte olmaktan büyük memnuniyet duyduğunu dile getirdi.

"Devlet kadınlara büyük destekler veriyor"

Eskiden, çalışma hayatında sayıca az olan kadınlar için kurdukları gelecek hayalinin sayılarının artması olduğunu ifade eden Erdoğan, bugün bu hayalin meyvelerini topladıklarını, bereketli bir hasat döneminde olduklarını söyledi.

"Gün geçmiyor ki yeni bir kadının daha, harika bir fikri işe dönüştürdüğünü görmeyelim" diyen Erdoğan, kadınların artık bu

güveni kendilerinde bulabildiğini vurguladı. Erdoğan, devletin de kadınlara bu süreçte büyük destekler verdiğini belirterek, "İş kurma sürecinde önlerine çıkan engelleri aşmaları için yardımcı oluyor. Girişimciliği teşvik için kadınlara pozitif ayrımcılık içeren mikrokrediler veriyor. Bugün Türk Eximbank ile imzası atılan kadın girişimci ihracatçılarımıza yönelik destek kredisi de bu teşviklerin sınırları aştığını göstermektedir ki bu memnuniyet vericidir" diye konuştu.

"Kadın ihracatçılar için yeni finansman paketi"

Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan da konuşmasında, "Kadınlarımızı, kadın girişimcilerimizi ihracatçı yapmak için onların finansman desteğine ihtiyacı var" dedi.

Bakan Pekcan, yeni uygulamaya ilişkin şu bilgileri verdi: "Günün asıl müjdesine geliyorum. Kadınlarımızı, kadın girişimcilerimizi ihracatçı yapmak için onların finansman desteğine ihtiyacı var. Biz bunu teminen, Eximbank da burada, QNB Finansbank ile beraber kadın girişimcilerimiz, kadın ihracatçılarımız için, yeni bir finansman paketi açıklayacağız. Bugün saygıdeğer hanımefendinin himayelerinde, onun huzurunda genel müdürlerimiz bu imzayı atacak. Bu kredi, yüzde 51'i kadın olan şirketlerimize, firmalarımıza, ihracat kaydıyla verilecek ve toplamda 200 milyon dolar, ilaveten 100 milyon TL. Kadının ekonomik olarak güçlenmesi demek, toplumsal refahın kesin olması demek."

TÜRKİYE'NİN KADIN İSTİHDAMI KARNESİ

HAZIRLAYAN:
İKV UZMAN YARDIMCISI
MERVE ÖZCAN

2017'de yüzde 28.9 olarak gerçekleşen kadınların istihdam edilme oranı, ülkemizin 2023 itibarıyla dünyanın en büyük 10 ekonomisi arasına girme hedefi göz önüne alındığında çok düşük. Kadın istihdamı sadece politika yapıcıların değil özel sektör ile sivil toplumun da taşın altına elini koyarak adım atmasını gerektiren bir alan.

Türkiye nüfusunun yarısını oluşturan kadınların iş gücüne katılım ve istihdam oranları atılan adımlara rağmen kronik olarak düşük seviyelerde seyretmektedir. 2017 itibarıyla yüzde 28.9 olarak gerçekleşen Türkiye'deki kadınların istihdam edilme oranı, ülkemizin 2023 itibarıyla dünyanın en büyük 10 ekonomisi arasına girme hedefi göz önüne alındığında çok düşüktür. OECD ülkeleri arasında kadın istihdamında son sırada yer alan ve 2005 yılından bu yana tam üyelik hedefiyle katılım müzakereleri yürütülen AB'nin de bir hayli gerisinde kalan kadın istihdamı; sadece politika yapıcıların değil özel sektörün ve sivil toplumun da taşın altına

elini koyarak adım atmasını gerektiren bir alandır. Sürdürülebilir ekonomik kalkınma, erkekler kadar kadınların da potansiyellerinden ülkelerin tam olarak yararlanabildiği zaman sağlanmaktadır.

Tarımda, ücretsiz aile işçiliği kavramı yaygın

Türkiye'deki kadın istihdamının nicelik olarak artırılması gerekliliğinin yanı sıra bazı niteliksel sorunlar da ön plana çıkmaktadır. 2000'li yılların başına kadar Türkiye'deki kadın istihdamında dominant sektör olan tarımda, ücretsiz aile işçiliği kavramı çok yaygındır. Nitekim istihdam oranına dâhil edilen kadınlar, aile işletmelerinde ya

da çiftliklerinde veya tarlalarında ücretsiz olarak çalışmakta, bu şekilde de maalesef ekonomik bağımsızlıklarını ve sosyal güvenlerini kazanamamaktadır.

Türkiye'deki kadın istihdamının bir diğer önemli sorunu ise 15-24 yaş aralığındaki kadın nüfusunun yüzde 34'ünün eğitimlerine devam etmediği ve aynı zamanda çalışmadığı, yani söz konusu yaş grubundaki 100 kadının 34'ünden Türkiye'nin beşeri sermaye ya da iş gücü anlamında faydalanmadığıdır. Ayrıca toplumsal cinsiyete dayalı işbölümü ve bu çerçevede kadına ve erkeğe ideal mesleklerin biçilmesi ile ev işleri ve çocuk bakımı gibi sorumlulukların kadına yüklenmesi de

Tablo 1: Temel İş Gücü Göstergeleri

	Toplam		Erkek		Kadın	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017
15 ve daha yukarı yaşta kişiler						
Bin						
Nüfus	58.720	59.894	29.031	29.649	29.689	30.244
İş gücü	30.535	31.643	20.899	21.484	9.637	10.159
İstihdam	27.205	28.189	18.893	19.460	8.312	8.729
Tarım	5.305	5.464	2.920	2.993	2.384	2.471
Tarım dışı	21.901	22.724	15.973	16.467	5.928	6.258
İşsiz	3.330	3.454	2.006	2.024	1.324	1.431
İş gücüne dâhil olmayan	28.185	28.251	8.133	8.166	20.052	20.085
Yüzde						
İş gücüne katılma oranı	52	52,8	72	72,5	32,5	33,6
İstihdam oranı	46,3	47,1	65,1	65,6	28	28,9
İşsizlik oranı	10,9	10,9	9,6	9,4	13,7	14,1
Tarım dışı işsizlik oranı	13	13	10,9	10,7	18,1	18,5
15-64 yaş grubu						
İş gücüne katılma oranı	57	58	77,6	78,2	36,2	37,6
İstihdam oranı	50,6	51,5	70	70,7	31,2	32,2
İşsizlik oranı	11,1	11,1	9,8	9,6	14	14,4
Tarım dışı işsizlik oranı	13	13,1	10,9	10,8	18,2	18,6
Genç nüfus (15-24 yaş)						
İşsizlik oranı	19,6	20,8	17,4	17,8	23,7	26,1
Ne eğitimde ne istihdamda olanların oranı	24	24,2	14,6	14,6	33,5	34

*Tablodaki rakamlar yuvarlamalardan dolayı tam toplamı vermeyebilir.

Kaynak: TÜİK

Söz konusu nüfus içerisinde iş gücüne katılan erkek sayısı 21 milyon 484 bin iken, bu sayı kadınlarda 10 milyon 159 bine düşmektedir. Bu durum, Türkiye’de kadınların iş gücüne katılımının düşüklüğünü gözler önüne sermektedir.

Kadınların ve erkeklerin istihdam verilerine bakıldığında, Türkiye’de 15 yaş ve üstü erkeklerin 19 milyon 460 bininin, kadınların ise 8 milyon 729 bininin aktif şekilde istihdam edildiği görülmektedir. Söz konusu

istihdam içerisinde erkeklerin 2 milyon 993 bini ile kadınların 2 milyon 471 bini tarımda istihdam edilirken, 16 milyon 467 bin erkek ile 6 milyon 258 bin kadın tarım dışı sektörlerde istihdam edilmektedir. Yani Türkiye’deki kadın istihdamıyla ilgili önemli bulguların başında kadın istihdamında tarımın erkek istihdamına kıyasla çok daha büyük bir paya sahip olduğu gelmektedir.

Erkeklerde 2016 yılında %72 ve 2017 yılında %72,5 olan iş gücüne katılım oranı,

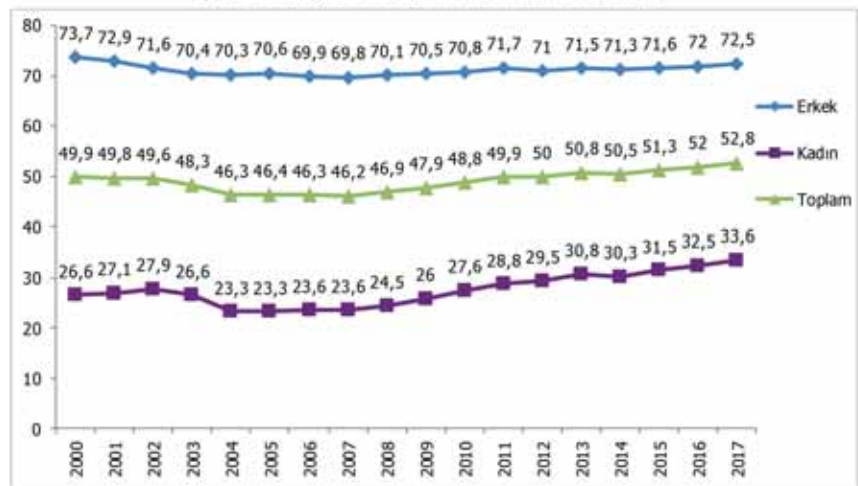
toplumumuzda oldukça yaygındır.

Bu bağlamda İKV Uzman Yardımcısı Merve Özcan tarafından kaleme alınan ve İKV Değerlendirme Notları serisinden yayımlanan “AB Katılım Sürecindeki Türkiye’nin Kadın İstihdamı Karnesi” başlıklı değerlendirmede Türkiye’deki kadın istihdamına dair güncel tablo göz önüne serildikten sonra kadınların istihdam edilmesini engelleyen sebepler ayrıntılı bir şekilde incelenmiştir.

Türkiye’de kadın istihdamı

2017 TÜİK verilerine göre Türkiye’de 15 yaş ve üzeri birey sayısı toplamda 59 milyon 894 bin olup; bunun 29 milyon 649 bini erkek, 30 milyon 244 bini ise kadındır.

Şekil 1: Cinsiyete Göre İş Gücüne Katılım Oranları (%)

Kaynak: TÜİK, İşgücü İstatistikleri

kadınlarda 2016 yılında %32,5 ve 2017 yılında %33,6 olarak gerçekleşmiştir. Çalışan ve iş arayan nüfusun toplamına tekabül eden iş gücüne katılım oranından halihazırda işsiz olanları çıkararak, sadece emek piyasasına aktif şekilde katılanları incelediğimizde ise erkeklerde istihdam oranının 2016 yılında %65,1 ve 2017 yılında %65,6 olduğunu görmekteyiz. Kadınlarda ise istihdam oranı 2016 yılında %28 ve 2017 yılında %28,9 olarak gerçekleşmiştir.

Kadınların iş gücüne katılım oranları son yıllarda yükseliyor

Türkiye’de kadınların iş gücüne katılım oranları son yıllarda yükselirken, erkekler için aynı oran aşağı yönlü bir hareket izlemektedir.

2000 yılında %26,6 olan kadınların iş gücüne katılım oranının 2017 yılında %33,6’ya ulaştığını görmekteyiz. Aynı dönem içerisinde erkeklerin iş gücüne katılım oranı ise %73,7’den %72,5’e gerilemiş olup, kadınların iş gücüne katılımında yaşanan artışın daha fazla olması, Türkiye genelinde 15 yaşından büyük kurumsal olmayan nüfusun iş gücüne katılım oranının %49,9’dan %52,8’e yükselmesini sağlamıştır.

Çalışabilir yaşta kurumsal olmayan nüfus içerisinde çalışanların ve çalışmak isteyenlerin yani iş arayanların aynı anda hesaplanmasıyla bulunan iş gücüne katılım oranının yanında ekonomilerin ne kadar istihdam yarattığını doğrudan gözler önüne seren istihdam oranına tekrar geri dönmekte fayda var. 2000 yılında 15 yaşından büyük kadınların %24,9’u aktif şekilde emek piyasasında istihdam edilirken, bu oranın 2017 yılı itibarıyla %28,9’a yükseldiğini görmekteyiz. Erkeklerde yıllar içerisinde düşen iş gücüne katılım oranına paralel olarak istihdam oranında da azalma söz konusudur. Nitekim 2000 yılında %68,9 olan erkek istihdam oranının 2017 yılında %65,6’ya gerilediğini görüyoruz.

Türkiye’de kadın ve erkeklerin toplam istihdam oranı incelendiğinde ise 2000 yılında %46,7 olan oranın 0,4 puanlık bir artış ile 2017 yılında %47,1’e yükseldiğini tespit etmekteyiz.

ILO verileri her ne kadar TÜİK verilerinden sayısal olarak farklılık gösterse de çok önemli bir gerçeği gözler önüne sermektedir.

OECD ülkeleri arasında Türkiye son sırada

OECD ülkeleri arasında Türkiye, kadınların iş gücüne katılım oranında en son sırada yer almaktadır. Şili ve Meksika gibi ülkelerin bile gerisinde yer alan ülkemizde ILO rakamlarına göre 2015 yılında %34,9 olan kadınların iş gücüne katılım oranı, 2016 yılında %36,2 ve 2017 yılında %36,1 olarak gerçekleşmiştir.

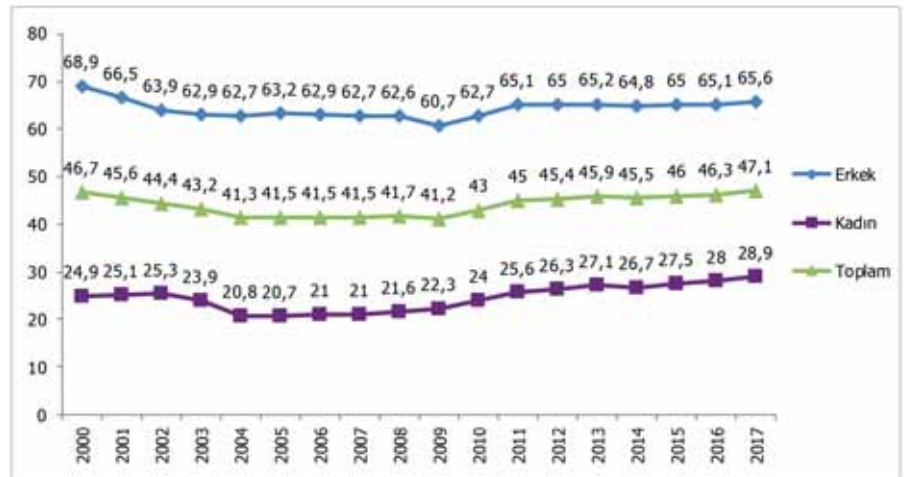
Tüm dünyaya paralel şekilde Türkiye’de kadın istihdamı yıllar içerisinde az da olsa artış gösteriyor olsa bile ülkemizi geliştirmiş ülkelerden ayıran en önemli fark, kadınların yoğun şekilde tarım sektöründe istihdam edilmesidir. Ayrıca gelişmiş ülkelerde kadınların iş gücü piyasasında elde etmiş olduğu şartlara Türkiye’deki kadınların henüz erişememiş olması, ülkemizdeki emek piyasasında toplumsal cinsiyet eşitliğinin yakalanması için önümüzde uzun bir yol olduğunu göstermektedir.

Türkiye’de 15 yaş ve üstündeki nüfusta her ne kadar kadınlar ve erkekler arasında yarı yarıya bir dağılım olsa da aynı göstergenin iş gücüne katılım ve istihdam oranlarında yakalanamaması, kadınların iş gücüne katılmasının önündeki engellerin erkeklerden daha fazla ve çeşitli olduğunun bir kanıtıdır.

Kadın-erkek eşitliğinin sağlanması yolunda ilk ve en önemli adımlardan biri olan kadın istihdamının artırılması, söz konusu engellerin tespit edilerek ortadan kaldırılması ya da en az seviyeye indirilmesiyle mümkün olabilir. Kadınların iş gücüne

Şekil 2: Cinsiyete Göre İstihdam Oranları (%)

Kaynak: TÜİK, İşgücü İstatistikleri

erkekler ile eşit seviyede katılımının sağlanmasının ülkelerin ekonomik kalkınmalarına da önemli etkilerinin olacağı dile getirilmektedir.

Ekonomik ve sosyal faktörler

Literatürdeki birçok araştırma, kadınların iş gücüne katılımı ve ülkelerin ekonomik kalkınmaları arasında pozitif bir ilişki olduğunu ve kadın-erkek eşitsizliğinin fazla olduğu ülkelerde büyümenin olumsuz etkilendiğini ortaya koymaktadır. Türkiye gibi orta gelir tuzağından kurtulmak ve kişi başına düşen GSYH'sini gelişmiş ülkeler seviyesine çıkarmak isteyen bir ekonomi için kadın istihdamının artırılması öncelikli politika alanları arasında yer almalıdır. Ülkemizde kadın istihdamını etkileyen faktörleri

ekonomik ve sosyal faktörler olarak iki başlık altında toplamak ve bunların içerisinde eğitim, toplumsal cinsiyete dayalı ücret farkı, kadın işi-erkek işi olgusu, ailevi sorumluluklar ve evlilik, çocuk ve yaşlı bakımı gibi etmenleri incelemek mümkündür.

240 bin beyaz yakalı çalışanla araştırma yapıldı

2016 yılında McKinsey ve TÜSİAD işbirliğinde yayımlanan "Women Matter Turkey 2016 - Turkey's Potential for the Future: Women in Business" raporunu inceleyelim. Türkiye'deki 102 öncü şirkette, giriş seviyesinden CEO seviyesine kadar 240 bin beyaz yakalı çalışan ile yürütülen araştırma sonucunda yayımlanan rapor neticesinde varılan dört ana bulgu şu şekildedir:

► Kadınların iş gücüne katılımının artırılması, küresel ekonomi ve Türkiye ekonomisi için önemli bir büyüme potansiyeli sunmaktadır. Dünya nüfusunun yarısını oluşturan kadınların ekonomik potansiyellerini tam olarak açığa çıkarmaları durumunda küresel ekonomi çok ciddi bir büyüme trendi yakalayabilir. 2015 yılında MGI cinsiyet eşitliği endeksinin büyüklüğüne ilişkin tahmininde, bölgedeki en iyi senaryo gerçekleştiğinde yani bütün ülkeler kendi bölgelerinde cinsiyet çeşitliliği geliştirme oranının en hızlı ilerlediği ülke olduğunda 2025 yılında küresel hasılanın 12 trilyon dolar yani yaklaşık %11 artacağı tespit edildi. Türkiye'nin bu noktada küresel ortalamadan daha büyük bir ekonomik potansiyele sahip olduğunun altı çizilmektedir.

Türkiye, cinsiyet eşitliğinde 130. sırada

Dünya Ekonomik Forumu tarafından Kasım 2016'da yayımlanan Küresel Cinsiyet Uçurumu Raporu'nda 144 ülke arasında cinsiyet eşitliğinde 130'uncu sırada yer alan Türkiye, aynı zamanda daha önce de ifade edildiği üzere OECD ülkeleri arasında kadınların iş gücüne katılım oranının en düşük olduğu ülke konumundadır. Bu sebeple Türkiye'de kişi başına düşen GSYH'yi artırmanın en önemli kaldıraçlarından birinin kadınların iş gücüne katılımlarını artırmak olacağı vurgulanmaktadır. MGI tarafından yapılan tahminlere göre Türkiye'de kadınların iş gücüne katılım oranının 2025 itibarıyla OECD ortalaması olan %63'e çıkarılması durumunda, ülkenin GSYH'si %20 yani yaklaşık 200-250 milyar dolar civarında artabilir. Hesaplamalara göre Türkiye'nin 2015 yılındaki 805 milyar dolarlık GSYH'sinin sadece %22'si kadınlar tarafından üretilmiştir. 2025 yılında 1.230 milyar dolar olması beklenen Türkiye GSYH'sinin mevcut durumun devamı halinde %25'inin kadınlar tarafından üretilmesi beklenmektedir. Kadınların iş gücüne katılım oranının OECD ortalaması olan %63'e çıkarıldığı senaryoda ise Türkiye'nin 2025 yılındaki GSYH'sinde kadın emeği oranının %35-37 aralığına yükseleceği hesaplanmıştır.

► Şirketlerdeki kadın temsiline artırmak ve üst düzey yönetim kadrolarında daha çok kadını istihdam etmek, kurumsal performansın geliştirilmesinde önemli bir

Tablo 3: İstihdam Edilenlerin Yıllara ve Cinsiyete Göre İşteki Durumu

		Erkek									
		Tarım					Tarım Dışı				
		Ücretli veya Yevmiyeli	İşveren	Kendi Hesabına	Ücretsiz Aile İşçisi	Toplam	Ücretli veya Yevmiyeli	İşveren	Kendi Hesabına	Ücretsiz Aile İşçisi	Toplam
2014	Bin	332	49	1.935	621	2.937	12.166	1.030	1.842	268	15.307
	%	11,3	1,7	65,9	21,1	16,1	79,5	6,7	12	1,8	83,9
2015	Bin	371	45	1.952	589	2.956	12.485	1.035	1.809	276	15.606
	%	12,6	1,5	66	19,9	15,9	80	6,6	11,6	1,8	84,1
2016	Bin	345	49	1.941	585	2.920	12.756	1.077	1.860	279	15.973
	%	11,8	1,7	66,5	20	15,5	79,9	6,7	11,6	1,7	84,5
2017	Bin	356	57	2.007	574	2.993	13.069	1.110	1.986	302	16.467
	%	11,9	1,9	67,1	19,2	15,4	79,4	6,7	12,1	1,8	84,6
		Kadın									
		Tarım					Tarım Dışı				
		Ücretli veya Yevmiyeli	İşveren	Kendi Hesabına	Ücretsiz Aile İşçisi	Toplam	Ücretli veya Yevmiyeli	İşveren	Kendi Hesabına	Ücretsiz Aile İşçisi	Toplam
2014	Bin	214	4	268	2.047	2.533	4.443	90	434	219	5.156
	%	8,4	0,2	10,6	80,8	33	86,2	1,7	8,4	4,2	67
2015	Bin	228	3	257	2.039	2.527	4.743	91	450	247	5.531
	%	9	0,1	10,2	80,7	31,4	85,7	1,6	8,1	4,5	68,6
2016	Bin	203	4	248	1.929	2.384	5.073	108	486	261	5.928
	%	8,5	0,2	10,4	80,9	28,7	85,6	1,8	8,2	4,4	71,3
2017	Bin	214	3	256	1.997	2.471	5.322	109	567	261	6.258
	%	8,7	0,1	10,4	80,8	28,3	85	1,7	9,1	4,2	71,7

*Tablodaki rakamlar yuvarlamalardan dolayı tam toplamı vermeyebilir.

Kaynak: TÜİK, İşgücü İstatistikleri

rol oynayabilir. Kadın liderlerin insan merkezli yaklaşımları ve katılımcı karar alma eğilimleri gibi davranışlarının, kurumsal performansı artırdığı ifade edilmektedir.

Daha fazla sayıda kadın istihdam eden kurumların farklı fikirlere kapılarını açarak, daha iyi bir takım performansı yakalayarak ve daha geniş bir yetenek havuzuna eri-

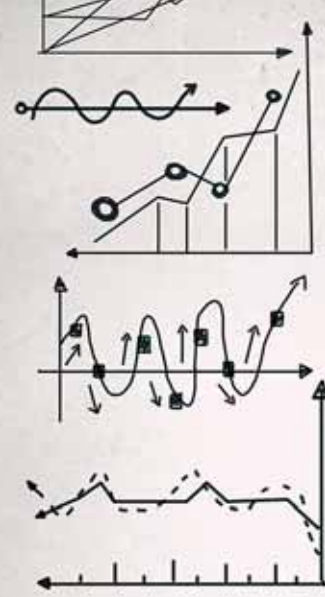
şim sağlayarak kurumlarının performansını yükselttiği dile getirilmektedir.

Ayrıca tüketicilerin %50'sini oluşturan kadınların, tüketim mallarına yapılan harcamanın %70'ini gerçekleştirdiği ve bu sebeple daha fazla müşteri odaklı olarak, şirketlerinin performansının gelişmesine katkıda bulunduğu tespit edilmiştir.

Tablo 4: İstihdam Edilenlerin Yıllara ve Cinsiyete Göre Meslek Grupları

		Erkek				Kadın			
		2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017
Yöneticiler	Bin	1.160	1.199	1.190	1.205	179	182	212	213
	%	6,3	6,4	6,2	6,1	2,3	2,2	2,5	2,4
Profesyonel meslek mensupları	Bin	1.347	1.414	1.507	1.516	1.035	1.156	1.279	1.350
	%	7,3	7,6	7,9	7,7	13,4	14,3	15,3	15,4
Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları	Bin	1.032	1.083	1.128	1.211	360	391	403	425
	%	5,6	5,8	5,9	6,2	4,6	4,8	4,8	4,8
Büro ve müşteri hizmetlerinde çalışan elemanlar	Bin	999	1.050	1.100	1.152	732	790	845	831
	%	5,4	5,6	5,8	5,9	9,5	9,8	10,1	9,5
Hizmet ve satış elemanları	Bin	3.307	3.458	3.524	3.629	1.385	1.505	1.606	1.752
	%	18,4	18,6	18,6	18,6	18	18,6	19,3	20
Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünlerinde çalışanlar	Bin	2.574	2.557	2.504	2.568	1.750	1.679	1.540	1.585
	%	14,1	13,7	13,2	13,1	22,7	20,8	18,5	18,1
Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar	Bin	3.253	3.227	3.244	3.378	437	417	444	471
	%	17,8	17,3	17,1	17,3	5,6	5,1	5,3	5,3
Tesis ve makine operatörleri ve montajörler	Bin	2.140	2.170	2.251	2.382	273	267	268	297
	%	11,7	11,6	11,9	12,2	3,5	3,1	3,2	3,4
Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar	Bin	2.370	2.404	2.444	2.419	1.538	1.671	1.715	1.804
	%	12,9	12,9	12,9	12,4	20	20,7	20,6	20,6
TOPLAM		18.242	18.562	18.892	19.460	7.689	8.058	8.312	8.728

Kaynak: TÜİK, İşgücü İstatistikleri

► Araştırmanın yürütüldüğü 102 şirkette kadın temsiline geliştirilmesi gereken alanlar bulunmaktadır. Öyle ki bu şirketlerin yürütme kurullarının beşte birinde yani yaklaşık 20 tanesinde kadın yer almamaktadır. Araştırmalar, Türkiye'nin lider şirketlerinde çalışanların %42'sinin kadın olduğunu göstermektedir. Bu oranın Latin Amerika'da %42 ve ABD'de %53 civarında olduğu ifade edilmektedir. Araştırma sonuçlarına göre kadın temsili, giriş seviyesinde daha fazla iken merdivenin basamakları çıkıldıkça söz konusu temsil azalmaktadır. Türkiye'deki lider şirketlerin genelinde %42 olan kadın oranı, yürütme kurullarında %25'e, CEO seviyesinde ise %15'e düşmektedir.

► Türkiye'deki öncü şirketlerin kadın-erkek eşitliğini kurumsal öncelikleri haline getirmeleri ve kadın liderleri desteklemeleri durumunda dünya çapında şirket konumuna gelme potansiyelleri bulunmaktadır. Araştırmanın sonuçlarına göre, anket yapılan 102 şirketin sadece üçte biri cinsiyet eşitliğini beş stratejik önceliğinden biri yapmıştır.

Genel değerlendirmeler

► Son verilere göre Türkiye'de 15 yaşından büyük 29 milyon 649 bin erkek, 30

milyon 244 bin kadın yaşamaktadır. Söz konusu nüfus içerisinde 21 milyon 484 bin erkek iş gücünde iken, bu sayı kadınlarda 10 milyon 159 bine düşmektedir.

► İş gücüne katılım oranı erkeklerde 2017 yılında %72,5, kadınlarda %33,6'dır.

► Erkeklerde istihdam oranı 2017 yılında %65,6, kadınlarda %28,9'dur.

► ILO verilerine göre Türkiye 2015, 2016 ve 2017 yıllarında OECD ülkeleri arasında kadınların iş gücüne katılım oranında en alt sırada yer almaktadır.

► İstihdam edilenlerin yıllara ve cinsiyete göre iktisadi faaliyet kolları incelendiğinde 2000-2017 döneminde Türkiye'de tarım sektöründe istihdam edilen erkeklerin oranının düştüğü; sanayi, inşaat ve hizmetler sektörlerinde ise arttığı tespit edilmektedir.

► Ülkemizde istihdam edilen kadınların yıllara göre iktisadi faaliyet kolları incelendiğinde tarımın payının yıllar içinde düştüğü, ancak bu düşüşün erkeklerdekinden çok daha fazla olduğu görülmektedir. Bu durum, yıllar içerisinde kırdan kente yaşanan göç dalgasından kaynaklanmaktadır.

► Türkiye'deki kadın istihdamında sanayi ve hizmetler sektöründe zamanla artış yaşandığı, inşaatla ise cinsiyete dayalı

ayrımcılığın henüz aşılamadığı gözlemlenmektedir.

► Son yıllarda kırdan yaşayan kadınların iş gücüne katılım oranı düşerken, kentte yaşayan kadınların iş gücüne katılım oranı artmaktadır.

► Tarımda ücretli veya yevmiyeli çalışan oranı erkeklerde kadınlara kıyasla daha yüksektir. İşveren oranı her iki cinsiyet için de aynı seviyelerde ve düşük seyredirken, tarımda istihdam edilen erkeklerin büyük bir kısmı kendi hesabına çalışmaktadır. Söz konusu oran kadınlarda

oldukça düşüktür. Tarımda istihdam edilen kadınların büyük kısmı ücretsiz aile işçisi olarak çalışmakta ve ekonomik bağımsızlık ile sosyal güvenceden yoksun kalmaktadır.

► Erkekler en çok hizmet ve satış elemanı olarak, en az büro ve müşteri hizmetleri elemanı olarak istihdam edilmektedir.

► Meslek gruplarına göre kadın istihdamında yönetici kadınlar, en alt sırada yer almaktadır.

► Kadınların iş hayatında bir seviyeye kadar yükselebildiği, ancak devamında daha fazla ilerlemelerine mani olan engel-

Şekil 6: Cinsiyete Göre Yönetici Pozisyonları (%)

Kaynak: TÜİK, Hane Halkı İşgücü Araştırması

ler olarak bilinen “cam tavan”ların Türkiye’de halen istenilen ölçüde kırılmaması sebebiyle kadın temsili, kariyer basamağı arttıkça azalmaktadır.

► Kadınların istihdamını etkileyen faktörlerin başında gelen toplumsal cinsiyete dayalı ücret farkı uyarınca, tüm eğitim seviyelerindeki kadınlar aynı eğitim seviyesine sahip erkeklerden daha düşük ücret almaktadır.

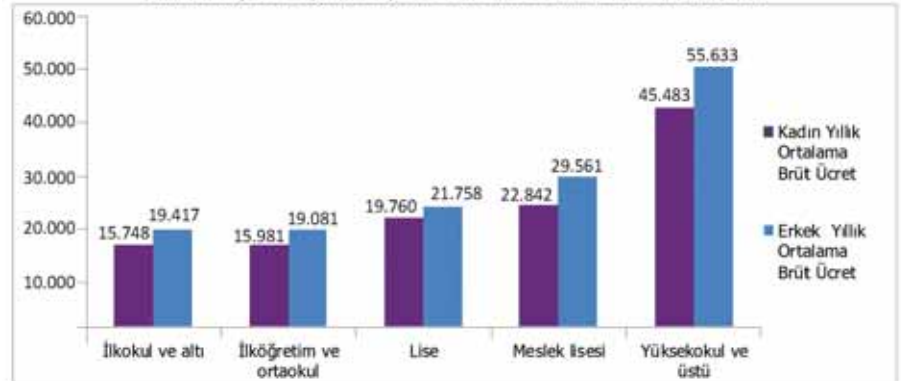
► Tüm ana meslek gruplarında erkekler, kadınlardan daha fazla ortalama brüt ücret almaktadır.

► 20 milyon kadın ile 8 milyon erkeğin iş gücüne dahil olmadığı ülkemizde, 11 milyon kadın ev işleri sebebiyle iş gücü piyasasından uzak kalmaktadır.

► Türkiye’de hala ailevi sorumluluklar ile çocuk ve yaşlı bakımı gibi görevler, kadının sorumluluğunda görülmektedir.

► Kreş ve çocuk bakım evlerinin sayısındaki yetersizlik ve hâlihazırdakilerin

Şekil 7: Cinsiyete ve Eğitim Seviyesine Göre Yıllık Ortalama Brüt Ücret (TL, 2014)

Kaynak: TÜİK, Kazanç Yapısı Araştırması

ücretlerinin yüksek olması, çalışabilecek durumda olan pek çok kadını iş gücü piyasasının dışında bırakmaktadır.

► Türkiye’de 0-5 yaş aralığındaki çocukların gündüz bakımında anneler ilk sırada gelmektedir.

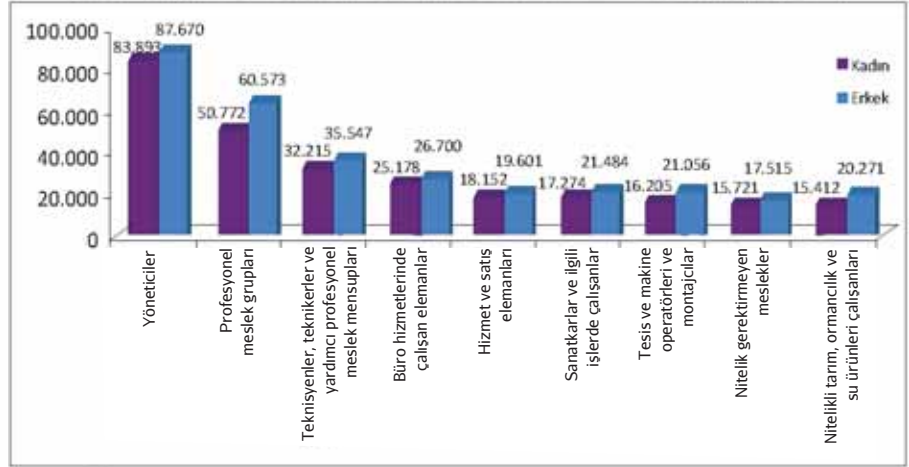
► Türkiye’de kadın istihdamını etkile-

yen faktörler arasında yer alan eğitimde, ilköğretim dışında tüm seviyelerde okullaşma oranı artmaktadır. Yükseköğretimde son dört eğitim-öğretim yılında kadınların okullaşma oranı, erkeklerin okullaşma oranından %3-4 civarında daha yüksektir.

► Türkiye’de ne eğitimde ne de istih-

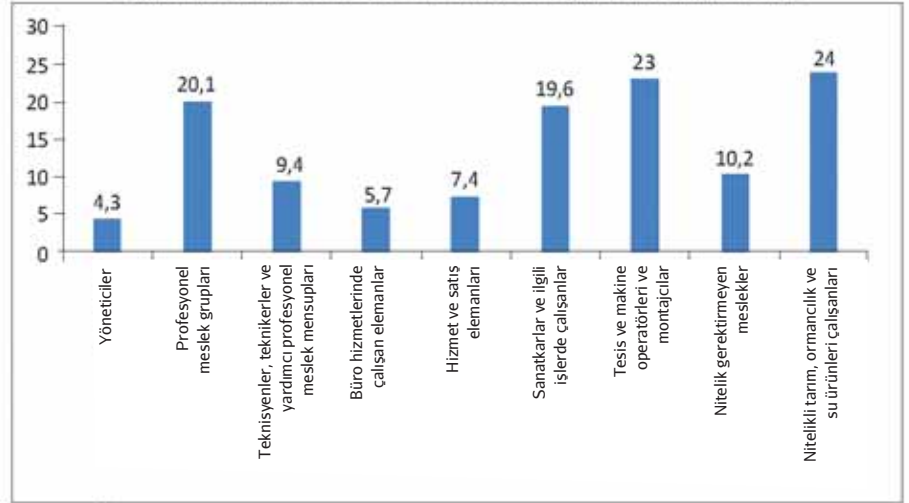

Şekil 9: Cinsiyete ve Meslek Ana Grubuna Göre Yıllık Ortalama Brüt Ücret (TL, 2014)

Kaynak: TÜİK, Kazanç Yapısı Araştırması

Şekil 10: Meslek Ana Grubuna Göre Cinsiyete Dayalı Ücret Farkı (% 2014)

Kaynak: TÜİK, Kazanç Yapısı Araştırması

damda yer alan kadın oranı 2017 yılı itibarıyla 15-24 yaş aralığındaki genç nüfusta %34, erkeklerde ise %14,6'dır.

► Türkiye'de yükseköğretim mezunu olan ve eğitim hayatında da istihdamda da yer almayan kadın oranı, okuyamaz olmayan kadınlardan sonra ikinci sırada gelmektedir. Bu durum ülkemizde kadınlar arasında yükseköğretim seviyesinde okullaşma oranı fazla olmasına rağmen, bu eğitim seviyesi tamamlandıktan sonra emek piyasasına geçişte aynı oranın yakalanamadığı anlamına gelmektedir.

► Ülkemizde eğitim durumuna göre istihdam verileri incelendiğinde, kadınların eğitim seviyesi arttıkça istihdam oranlarının arttığı görülmektedir.

► AB'de kadın istihdam oranı %65 seviyesinde seyretmekte olup, erkekler ile kadınlar arasındaki istihdam farkı yaklaşık %11'dir.

► Türkiye'de kadınlar ile erkeklerin

aldığı ücretlerde görülen farklılıklara AB'de de rastlanmaktadır. Benzer şekilde Avrupalıların neredeyse yarısı ailevi sorumluluklar, çocuk bakımı ve ev işleri gibi konuları kadının sorumluluk alanında değerlendirmektedir.

► AB'de yükseköğretimde okullaşma oranı Türkiye'ye benzer şekilde kadınlarda erkeklerden daha yüksek olmasına rağmen karar alıcı pozisyondaki kadın oranı erkeklerden daha düşüktür.

► Ülkemizdeki kadın istihdamını artırmak için kamu, özel sektör ve sivil toplum birlikte hareket etmeli ve bu konu, kurumların öncelik alanlarından biri haline getirilmelidir.

► Eğitimin tüm seviyelerinde kadınla-

rın okullaşma oranının artırılması, mesleki eğitimde kız çocuklarının teşvik edilmesi ve toplumumuzdaki kadın işi-erkek işi olgusunun önüne geçilmesi ülkemizdeki kadın istihdamının artırılması için atılacak önemli politika adımları arasındadır.

► Ücretsiz aile işçiliğinin azaltılması ve tarımda istihdam edilen kadınların ekonomik bağımsızlıklarını ve sosyal güvencelerini kazanmaları için denetimlerin ve teşviklerin artırılması gerekmektedir.

► Cinsiyete dayalı ayrımcılığın azaltılması için toplumsal alanlar eşitlikçi bir yaklaşımla düzenlenmeli, kamuoyunda gerekli farkındalık yaratılmalı, çocuk bakım evleri ile kreşlerin sayısı artırılmalı ve ücretleri düşürülmelidir.

BÜYÜK KENTLER KADINI GÜÇLENDİRMEYE YETMEDİ!

“Kadın Güçlenmesi Endeksi”ne göre kadınların kendini en güçlü hissettiği ilk üç il Sinop, Isparta Afyonkarahisar. Sonuçlara göre Batman, Muş ve Diyarbakır’da yaşayan kadınlar ise kendisini en az güçlü hisseden üç il oldu.

8 Mart Dünya Kadınlar Günü nedeniyle üç akademisyen Türkiye’de hangi ilde kadınların kendisini daha güçlü hissettiğini araştırarak “Kadın Güçlenmesi Endeksi-KGÜE” oluşturdu. Sonuçlara göre Sinop, Isparta ve Afyonkarahisar’da yaşayan kadınlar kendilerini en güçlü hisseden üç il oldu. Batman, Muş ve Diyarbakır’da yaşayan kadınlar ise kendisini en az güçlü hisseden üç il oldu. Araştırmada, İzmir, İstanbul ve Ankara gibi küresel ölçekte büyük nüfusu barındıran ve ekonomik, kültürel ve sosyal imkanları geniş illerde dahi kadınların kendilerini güçlü hissetme sıralamasında orta sıralarda yer bulabilmesi dikkat çekti.

Araştırmayı ve KGÜE endeksini ODTÜ Öğretim Üyesi Kürşat Çınar ve TED Üniversitesi’nden Tekin Köse yaptı. “Türkiye’de Kadın Güçlenmesini Belirleyici Unsurlar: Çok Düzeyli Bir Analiz” başlığıyla yayımlanan çalışmayla kadınların; sosyo-ekonomik, siyasal ve demografik alanlarda sağladıkları gelişimi ölçebilmek için ‘Kadın Güçlenmesi Endeksi (KGÜE)’ oluşturuldu ve bu endeks 81 ile uygulandı. Endeksi hesaplanan “kadının güçlenmesi” kavramı; kadınların eğitimsel, iktisadi, siyasal, sosyal kaynaklara ulaşmalarının

sağlanarak, hayatlarında pozitif değişimlere neden olan sonuçları hissetmeleri şeklinde tanımlandı. Araştırma ve endeks, TÜİK’in 100 binden fazla kadınla yapılan görüşmeyi içeren Yaşam Memnuniyeti Anketi’ndeki veriler kullanılarak gerçekleştirildi.

Çalışmak kadının güçlü hissetmesini sağlıyor!

Yapılan çalışmada ilginç sonuçlara da ulaşıldı. Bunlar arasında “çalışmayan kadınların, çalışan kadınlara göre kendini daha güçlü hissetmesi” dikkat çekti. Bu sonuç çalışmada, “Bu, Türkiye’de çalışan kadınların geleneksel aile yapısı ve modern ekonominin gereklerinin bindirdiği çifte yük (hem evde, hem işteki yükümlülükler) altında ezildiklerini teyit etmektedir” şeklinde yorumlandı. Çalışmada, evli, eğitimli ve yüksek hane halkı gelirin sahip kadınlar kendilerini daha güçlü hissettiği sonucuna varıldı. İşsizliğin yoğun yaşandığı illerde ve bölgesel eşitsizliğin yoğun olarak hissedildiği bölgelerimizde kadınların kendilerini daha az güçlü hissettikleri belirlendi. Ayrıca, yapılan istatistiksel analizler hem kişisel, hem yerel belirleyici unsurların kadın güçlenmesinde oldukça fazla önem arz ettiği sonucuna vardı.

Çalışmaya yönelik bir değerlendirme yapan TOBB ETÜ-SPM Direktörü Serdar Sayan, endeksin genel gidışıatı belirleme yanında, yerel bazda yapılabilecekler yönüne işaret etti. Türkiye’de kadınların toplumsal, siyasal ve ekonomik alanlarda daha fazla yer almayı sürdürdüğü şeklinde genel bir kabul olmasına rağmen, kentler ayrı ayrı incelendiğinde daha farklı bir tablonun ortaya çıktığını kaydeden Serdar Sayan, “KGÜE, 1 ile 5 arasında değer

alıyor. KGÜE değerinin en yüksek olduğu Sinop ile en düşük olduğu Diyarbakır arasında 1 puana yakın, ciddi olarak değerlendirileceğimiz farklılık olması hayli dikkat çekici” diye konuştu.

Kadınların Kendilerini Daha Güçlü ve Mutlu Hissettiği İlk 10 İl

SIRASI	ADI	ENDEKS DEĞERİ (1-5 ARASI)
1	Sinop	3.617
2	Isparta	3.562
3	Afyonkarahisar	3.560
4	Kütahya	3.554
5	Balıkesir	3.534
6	Uşak	3.527
7	Manisa	3.431
8	Konya	3.374
9	Bolu	3.369
10	Artvin	3.367

Kadınların Kendilerini Daha Güçlü ve Mutlu Hissettiği Son 10 İl

SIRASI	ADI	ENDEKS DEĞERİ (1-5 ARASI)
1	Diyarbakır	2.640
2	Muş	2.647
3	Batman	2.736
4	Şanlıurfa	2.821
5	Mardin	2.841
6	Siirt	2.857
7	Şırnak	2.914
8	Tunceli	2.925
9	Van	2.938
10	Bitlis	2.946

SADECE ALTI ÜLKEDE KADIN VE ERKEKLER EŞİT YASAL HAKLARA SAHİP

Dünya Bankası Raporu'na göre 2.7 milyar kadının erkekler ile aynı şekilde iş tercihi yapmaları yasal olarak kısıtlanmış durumda. Rapor, sadece Belçika, Danimarka, Fransa, Letonya, Lüksemburg ve İsveç'i kapsayan altı ekonominin, tüm alanlarda kadınlara ve erkeklere eşit yasal haklar tanıdığını ortaya koyuyor.

Birleşmiş Milletler, 1921 yılından bu yana 'Dünya Kadınlar Günü' olarak kutlanan 8 Mart'ın temasını bu yıl "Toplumsal Cinsiyet Eşitliği" olarak açıkladı. 8 Mart'ın sloganı ise "Düşünürken eşitlik ilkesini, hayatı kurarken aklın rehberliğini, değişim için yenilikleri hiç unutmama" olarak belirlendi.

Kadınlara erkeklerin hem kamusal hem de özel alana eşit oranda, eşit olanaklar sağlanarak katılmaları anlamına gelen toplumsal cinsiyet eşitliği, insan hakları açısından çok önemli bir alan.

Toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması, güçlü bir siyasi irade ile birlikte, hükümetler, sivil toplum, uluslararası kuruluşlar ve diğer taraflar arasında uyumlu cabalar gerektiriyor. Yasal ve düzenleyici reformlar bunun başarılmasında önemli bir ilk adım olarak on plana çıkıyor.

Dünya Bankası tarafından açıklanan yeni bir endekse göre, kadınlar erkeklerin sahip olduğu yasal hakların sadece dörtte üçüne sahipler.

Bu durum, kadınların işe girme, iş kurma ve kendileri ve aileleri için en iyi ekonomik kararları alma olanaklarını kısıtlıyor.

Önemli ilerlemeler yaşanıyor fakat yeterli bulunmuyor

"Kadınlar, İş Hayatı ve Hukuk 2019: On Yıllık Reform Dönemi" adlı çalışma kapsamında tanıtılan endeks, son on yıllık dönemde önemli ilerlemeler kaydedildiğini, fakat bu ilerlemelerin yeterli olmadığını ortaya koyuyor. Öyle ki 56 ülke 10 yıldır kadınlar için hiçbir reform yapmamış durumda. Endekste 100 puana sahip olan, yani ölçülen tüm alanlarda kadınlara ve erkeklere eşit yasal haklar tanıyan ülke sayısı ise sadece 6. Bu ülkeler, Belçika, Danimarka, Fransa, Letonya, Lüksemburg ve İsveç.

Dünya Bankası Grubu Geçici Başkanı Kristalina Georgieva, "Eğer kadınlar potansiyellerinin tamamını kullanabilmek için eşit fırsatlara sahip olurlarsa, dünya sadece daha adil bir yer olmakla kalmayacak aynı zamanda daha müreffeh hale gelecek. Bir değişim yaşanıyor ancak bu yeterince hızlı değil. Halen 2.7 milyar kadının erkekler ile aynı şekilde iş tercihi yapmaları yasal olarak kısıtlanmış durumda. Kadınları geri planda tutan engelleri ortadan kaldırmamız çok büyük

önem taşıyor" diyor.

Dünya Ekonomik Forumu'nun 'Küresel Cinsiyet Eşitsizliği 2018 Raporu'nun da ortaya koyduğu gibi, toplumsal cinsiyet eşitliği siyaset, ekonomi ve eğitim alanlarında çok ciddi bir sorun olmaya devam ediyor ve bu şekilde devam ederse, eşitliğin ücret alanında sağlanabilmesi için en iyi ihtimalle 200 yıl geçmesi gerekiyor. Eğitim ve sağlık hizmetlerine ulaşma, siyasi ve ekonomik alanda temsiliyet gibi her alanda yaşanan eşitsizliğin giderilmesi için, bütçelerin toplumsal cinsiyet temelli değerlendirilmesi gerekiyor.

Türkiye özelinde ise kadın istihdamının önündeki en önemli engellerden biri olan çocuk bakım ve eğitim kurumlarının yaygınlaştırılması büyük önem taşıyor.

Bu arada TÜSİAD, ACEV ve PwC tarafından hazırlanan "İş ve özel Yaşam Dengesi Yolunda çocuk Bakım ve Eğitim Kurumlarının Yaygınlaştırılması" başlıklı rapor, kadınların çalışma hayatına girmesinin ve çalışma hayatında kalıcı olabilmesinin önünde eğitim dışında engeller olduğuna işaret ediyor. Çocuk bakımı bu engellerin başında geliyor.